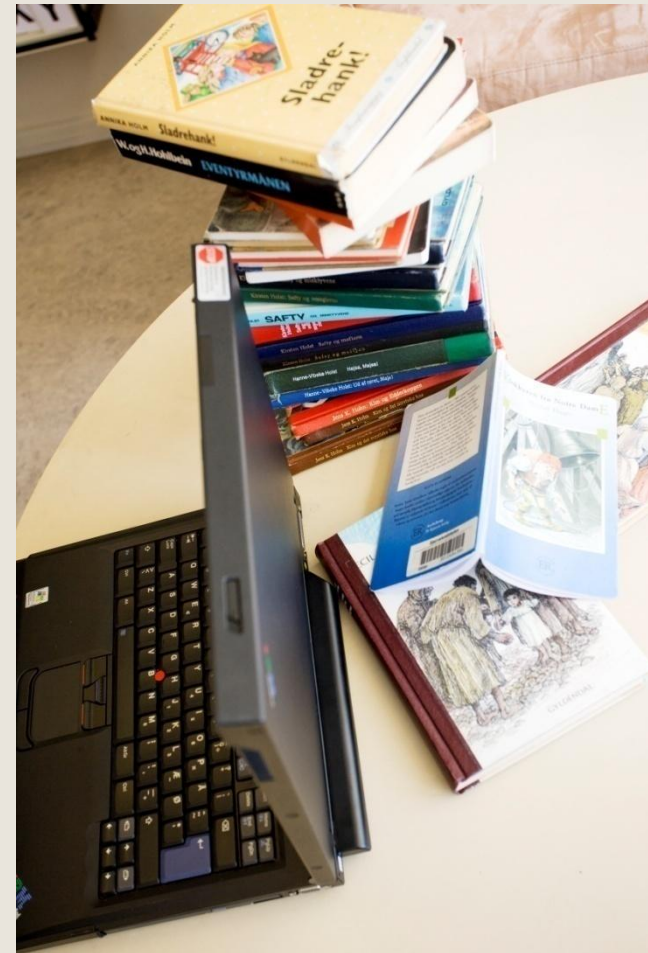

Læremiddel.dk

Nationalt videncenter for læremidler

Thomas Illum Hansen
ph.d., lærebogsforfatter
og videncenterleder

Læremiddel.dk

Nationalt videncenter for læremidler

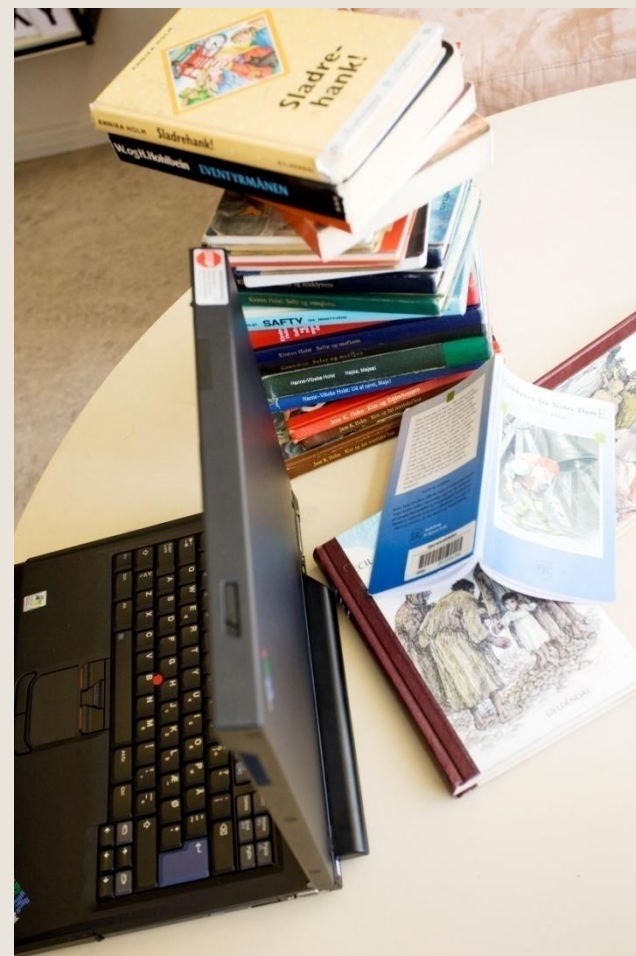
Et partnerskab mellem UC Syd, UC Sjælland og UC Lillebælt

Formål

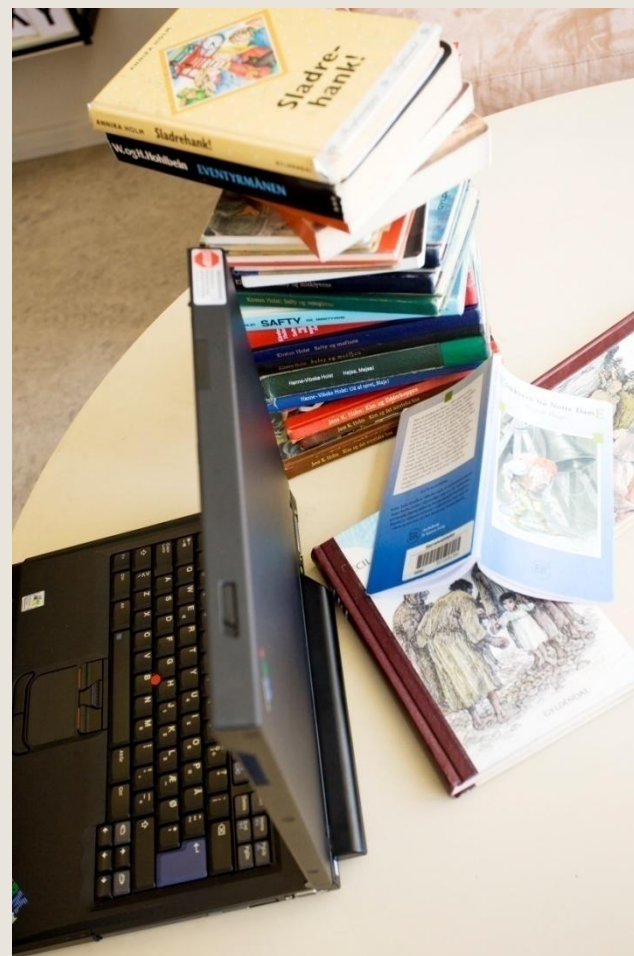
At udvikle og formidle professionsviden om læremidler og læremiddelkulturer

Formål

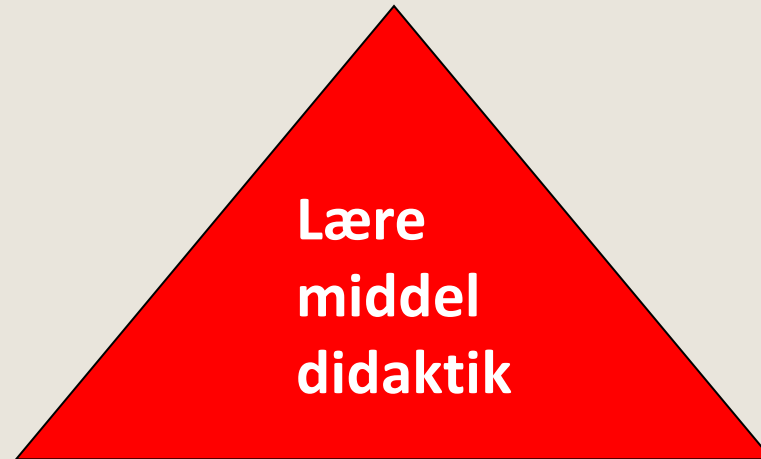
Lære
Middel
Didaktik

Aktørtrekanten

**Folkeskole:
Anvendelse**

**Forlag:
Produktion**

**Professionshøjskole:
Vurdering**

Aktørernes logik

Produktion
Vurdering
Anvendelse

- [Tilmeld nyhedsbrev](#)
- [Tilmeld tidsskrift](#)

▶ Samarbejdspartnere

[University College Lillebælt](#)
[University College Sjælland](#)
[University College Syd](#)

▶ Referencer

Gyldendal samarbejder med Læremiddel.dk om evaluering af abc.dk

Alinea benytter Læremiddel.dk i didaktisering af digitalt leksikon

Odense Kommune er partner i etablering af faglige udviklingsskoler

Læremiddel.dk er et nyetableret videncenter for læremidler. Centret er et partnerskab mellem University College Lillebælt, University College Sjælland og University College Syd.

Formålet med centret er at udvikle ny viden om læremidler

[Læs mere](#)

Produktion

Læremiddel.dk vil udvikle læremiddelskoncepter og evalueringsværktøjer med henblik på at kvalificere produktionen af læremidler.

[acb.dk](#)
[Kolorit](#)

Vurdering

Læremiddel.dk vil bidrage til at udvikle metodisk analyse og vurdering af læremidler inden for uddannelses- og formidlingssektoren.

[Læremidler om læremidler](#)
[LÆRGE](#)

Anvendelse

Læremiddel.dk iværksætter projekter, der bidrager til at kortlægge, analysere og kvalificere anvendelsen af læremidler i folkeskolen

[Læremiddelkultur 2,0](#)

▶ Nyheder

09.10.08
Så er der nyt spændende læsestof om læremiddeldidaktik

08.10.08
Dansk Forfatterforening udbyder skrivekursus for fagforfattere

[Læs alle nyheder](#)

▶ Aktiviteter

30.10.08 kl. 09:00 - 15:00
Konference om kvalitet i læremidler

28.11.08 kl. 14:15 - 16:30
Forum for læremiddeldidaktik

Læremidler i et
produktionsperspektiv

Læreplaner og læseplaner

Links

Tekstbøger og analoge
læremidler

Tilmeld nyhedsbrev

Tilmeld tidsskrift

► Samarbejdspartnere

University College Lillebælt

University College Sjælland

University College Syd

► Referencer

Gyldendal samarbejder med
Læremiddel.dk om
evaluering af abc.dk

Alinea benytter
Læremiddel.dk i didaktisering
af digitalt leksikon

Odense Kommune er partner
i etablering af faglige
udviklingsskoler

Læremiddeldidaktik - Hvad er det?

Af: Thomas Illum Hansen

Denne artikel forsøger at skitsere den teoretiske ramme om videncentrets aktiviteter med et udkast til en almen læremiddeldidaktik. Artiklen er således tænkt som en programartikel, der formulerer en ramme for, hvordan man på frugtbar vis kan kombinere forskellige tilgange til læremidler. [Læs mere](#)

Læremiddelkultur web 2,0

Af: Karsten Gynter

Den brugerdrævnede udvikling har revolutioneret internettet. Derfor taler man i dag om denne brug som en form for anden generation af internettet, et web 2,0. Spørgsmålet er, i hvilket omfang web 2,0 kræver en ny generation af informations-kompetencer og didaktiske tilgange i undervisningen. [Læs mere](#)

Læremiddelvurdering i skolen

Af: Jens Jørgen Hansen

Artiklen præsenterer 4 modeller til vurdering af læremidler. Læremiddelvurderinger foregår i forskellige arenaer med forskellige aktører og med forskellige formål: som del af lærerens didaktiske opgave, som del af fagteamets faglige udvikling, som del af skolebibliotekarens formidling og vejledning og som del af skolens organisatoriske udvikling. [Læs mere](#)

Læremidler om læremidler

Af: Thomas Illum Hansen

Artiklen præsenterer Læremiddel.dk's hidtil største projekt, "Læremidler om læremidler", der handler om vurdering af læremidler i læreruddannelsen. Projektet dækker skolens seks store fag og fagblokke, og formålet er at styrke lærere og lærerstuderendes analytiske bevidsthed om læremidler. [Læs mere](#)

Læremidler fra makro- til mikroniveau

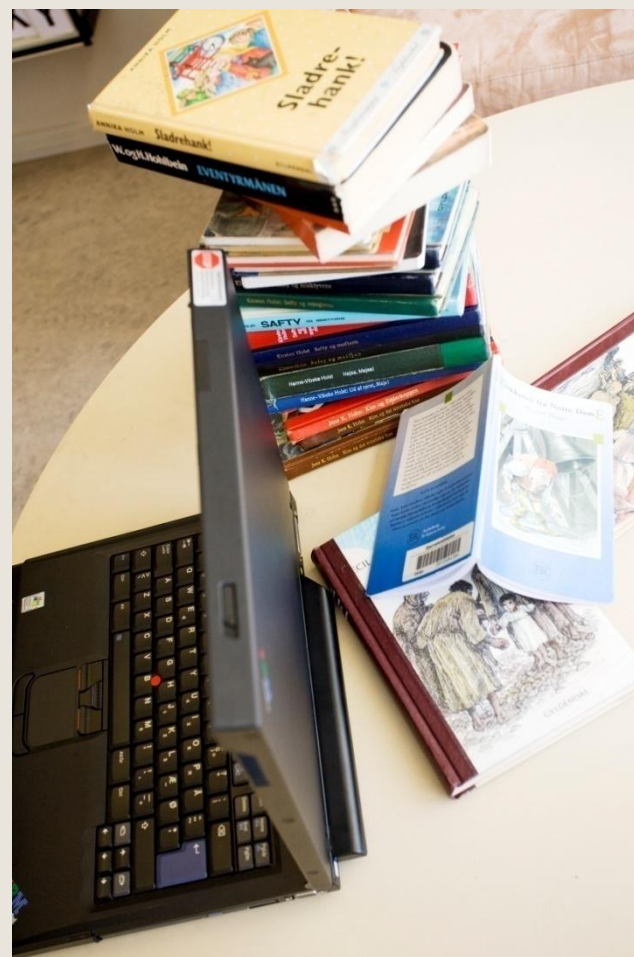
Af: Henrik Juul

Henrik Juul er forlagsredaktør ved Gyldendal Uddannelse, og hans artikel repræsenterer et produktionsperspektiv. Således præsenterer han en almindidaktisk model for analyse og vurdering af læremidler, der kan bruges ud fra et produktionsperspektiv, men som også er interessant ud fra såvel et vurderings- som et praksisperspektiv. [Læs mere](#)

Hvad er læremidler?

- Instruktionsmateriale
- Tekstbog
- Pædagogisk tekst
- Pædagogisk medie
- Læringsressource
- Didaktisk design

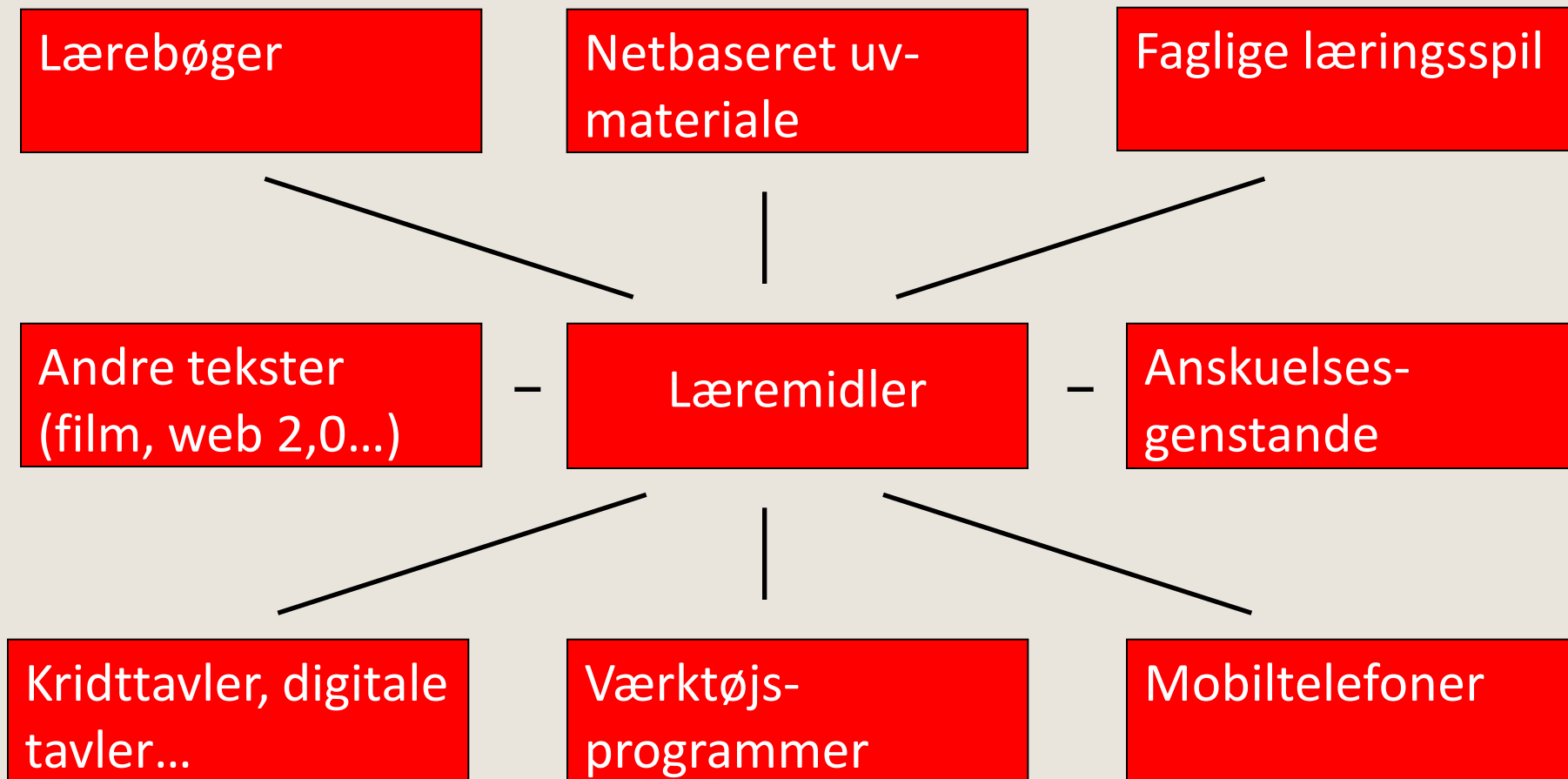
Hvad er læremidler?

- *Læremidler er materialer og værktøjer,*
- *der bliver anvendt som midler*
- *med læring som mål*

Hvad er læremidler?

Hvad er læremidler?

	Undervisningsmidler	Tekster	Redskaber
Type	Didaktiske læremidler	Semantiske læremidler	Funktionelle læremidler
Kendetegn	Mening + Facilitering + Didaktisk design	Mening båret af tegn	Facilitering af læring og undervisning
Eksempler	Lærebogssystem	Film og litteratur	Tavle og computer
Analysestrategi	Redidaktisering	Didaktisering	Didaktisering

Tekst, redskaber og didaktisk design

Redaktionen - Windows Internet Explorer
http://skole.ekstrabladet.dk/Redaktionen/Pages/Default.aspx?mode=teacher&editorialGroupId=178

Skole Ekstra Bladet V. 1.191

Krengerne Besøg redaktion: Lærers redaktion Du er logget på som: Anne Lisbeth Olsen

INTRO AVISENS PROFIL **PLANLÆGNING** RESEARCH FOTO FOKUS SKRIV LAYOUT DEADLINE

JEG ARBEJDER PÅ: -- Vælg artikel -- AVISENS DEADLINE: 0 Dage

TIDSPLAN

V. 1.110 Tilføj artikel

Krengerne Redaktion: Lærers redaktion

Artikler	Ansvarlig	Startdato	Dage	August
Drengen og ålen		8. august	6	
Research		8. august	4	
Foto		9. august	3	
Fokus		8. august	3	
Skriv		10. august	3	
Layout		12. august	2	
Flodhesten		10. august	4	
Research		10. august	3	
Foto		12. august	2	

HJÆLP Gem

FASEFILM TIDSPLAN

RESSOURCER

test note

Note note

ASSISTENTER

Idé
Her kan I få hjælp til at få idéer til artikler.

Tidsplan
Her kan I få hjælp til at lave en tidsplan for jeres arbejde.

Udført Internet | Beskyttet tilstand: Til 100%

Hjemkundskab i ord og handling

Kopiside 21

Opskriftmodel

Madlavning/håndværk

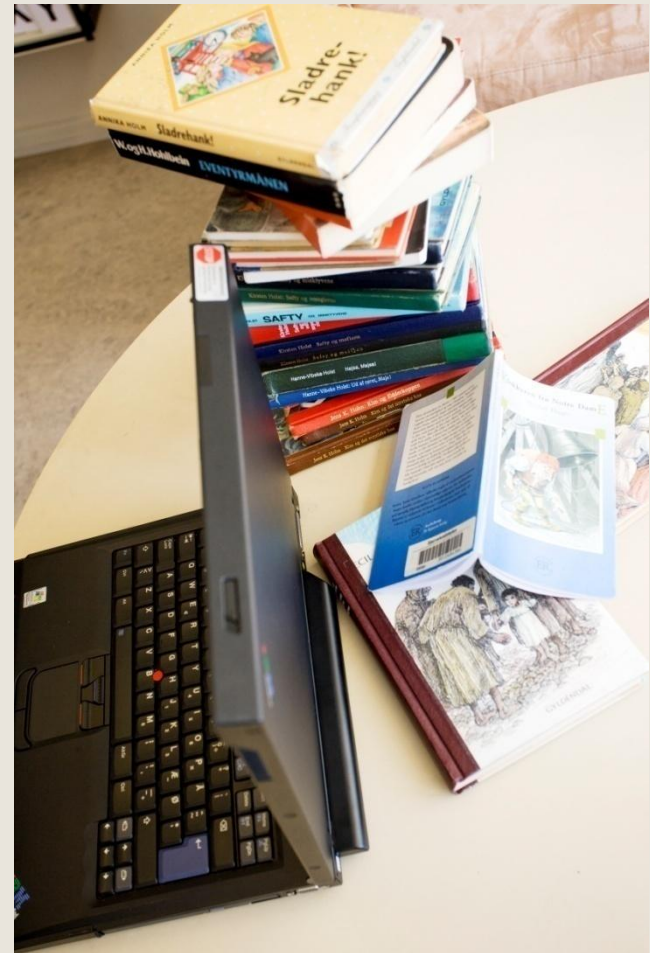
Gærdej til brød, boller eller flute	
Ingredienser	Fremgangsmåde
1/2 pk gær 1/2 dl vand, lillefingervarmt ca. 35° 1/2 ts salt ca. 4 dl mel evt. æggehvide	1. Gæren smuldres i skålen. 2. Vand og salt kommer i og gæren udrøres. 3. Halvdelen af melet røres i. 4. Resten røres i lidt efter lidt. 5. Det sidste mel æltes i på bordet. 6. Dejen æltes godt. 7. Dejen stilles til hævnning i 1/2 time. 8. Dejen formes til 1 brød, 2 flute eller 8 boller. 9. Brødene hæver 20 minutter.
Redskaber	10. Brødene pensles med æg eller vand og bages med overfladen midt i ovnen, store brød ved 200° og små brød ved 220°. 11. Brødene skal lyde hule og stilles på en bagerist, når de er færdige.
skål grydeske måleske decilitermål pensel	Punkt 7 kan springes over.

Fra Ruth Mulvad: *Sprog i skole* (2009), s. 90

Læremiddelkompetencer

- At analysere og vurdere læremidler
- At konstruere læremidler
- At finde, validere og kombinere informationer og læringsressourcer
- At planlægge, gennemføre og evaluere brug af læremidler
- At diskutere og begrunde valg og brug af læremidler
- At reflektere over og diskutere skolens og faggruppens læremiddelkultur
- At bruge læremidler som løftestang for udvikling af faget og af skolen
- At have et fagsprog for læremidler

Didaktisk analyse

Viden

- Hvad skal eleven lære?
- Hvilket indhold og hvilke vidensformer?
- Hvordan organiseres og fremstilles indholdet?
- Hvordan er forholdet til basisfag, læreplan, fagets tradition og elevens livsverden?
- Hvordan er forholdet mellem erklærede hensigter og læremidlets indholdsstruktur

Læring

- Hvordan skal eleven lære?
- Hvilke aktiviteter og arbejdsformer?
- Hvordan organiseres og motiveres elevens læreprocesser?
- Hvordan er forholdet til elevens udvikling og livsverden?
- Hvordan er forholdet mellem erklærede hensigter og læremidlets elevroller?

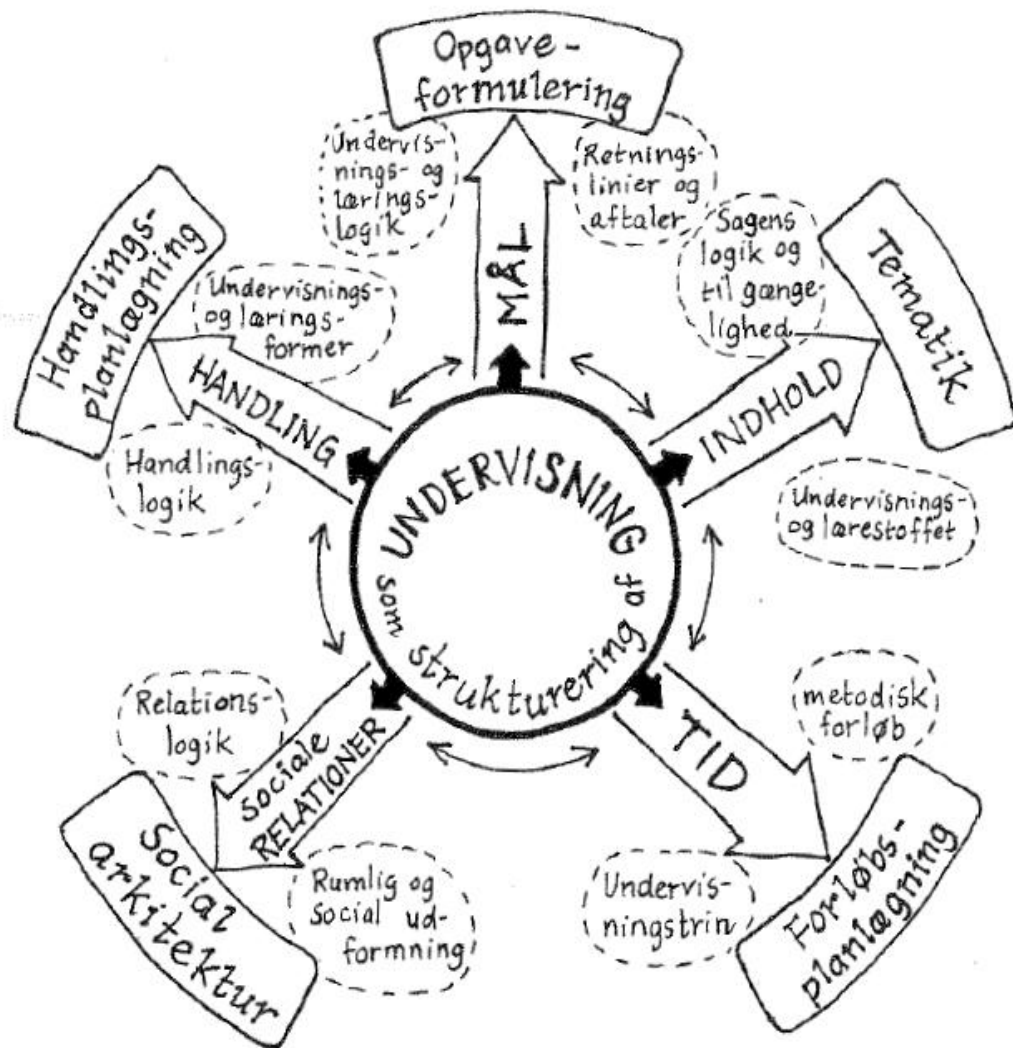
Undervisning

- Hvordan skal læreren undervise?
- Hvilke metoder og undervisningsformer?
- Hvordan organiseres og understøttes lærerens undervisning?
- Hvordan er forholdet til det omgivende samfund?
- Hvordan er forholdet mellem erklærede hensigter og læremidlets lærerroller?

Inspireret af Jens Jørgen Hansen

Didaktisk analyse

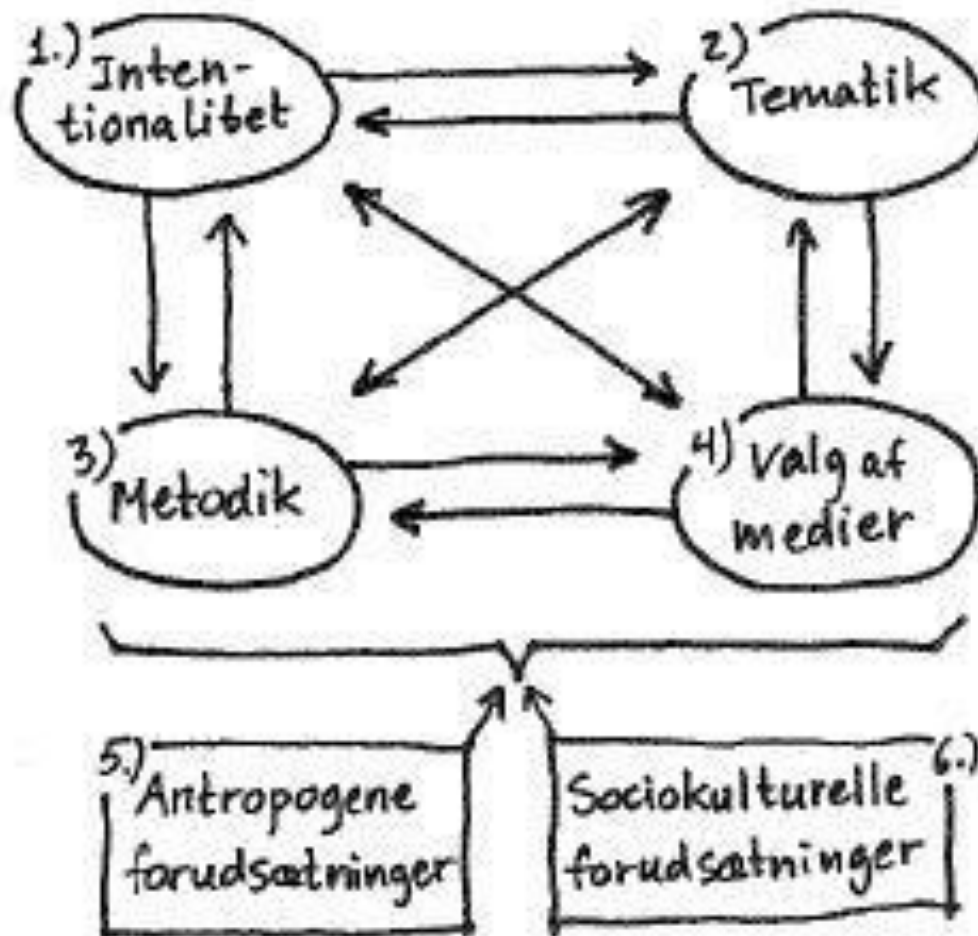
- Jank og Meyers strukturmodel
- Basis for både didaktisering og redidaktisering
- Tegn og medier er sekundære
- Rationalistisk

Figur 3.1 Strukturmodel for undervisning.

Didaktisk analyse

- Paul Heimanns strukturmodel
- Basis for både didaktisering og redidaktisering
- Tegn og medier er sekundære
- Rationalistisk

Figur 7.1 Strukturanalyse af undervisningen

Fra Jank og Meyer: *Didaktiske modeller* (2006), s. 203

1. Kontekst

Hensigt
Baggrund
Forventning

2. Karakteristik

Indtryk
Overblik
Tilgængelighed

3. Analyse

5. Praksisperspektiv

Redidaktisering
i forhold til brug
og brugere

4. Fortolkning

Samlet vurdering
af didaktisk
potentiale

Udtryksanalyse

Medier og tegn
Repræsentationsformer
Genre og teksttyper

Aktivitetsanalyse

Rammesætning
Arbejdsformer
Undervisningsformer

Fokus

Indholdsanalyse

Emne og kategorier
Indholdsstruktur
Vidensformer

Læremiddeldidaktisk analyse

Udtryk

- Tegn
- Medier
- Teknologi
- Organisering af tegn, medier og teknologi
- Repræsentationsformer
- Genrer
- Teksttyper
- Fremstillingsformer
- Layout og grafik

Indhold

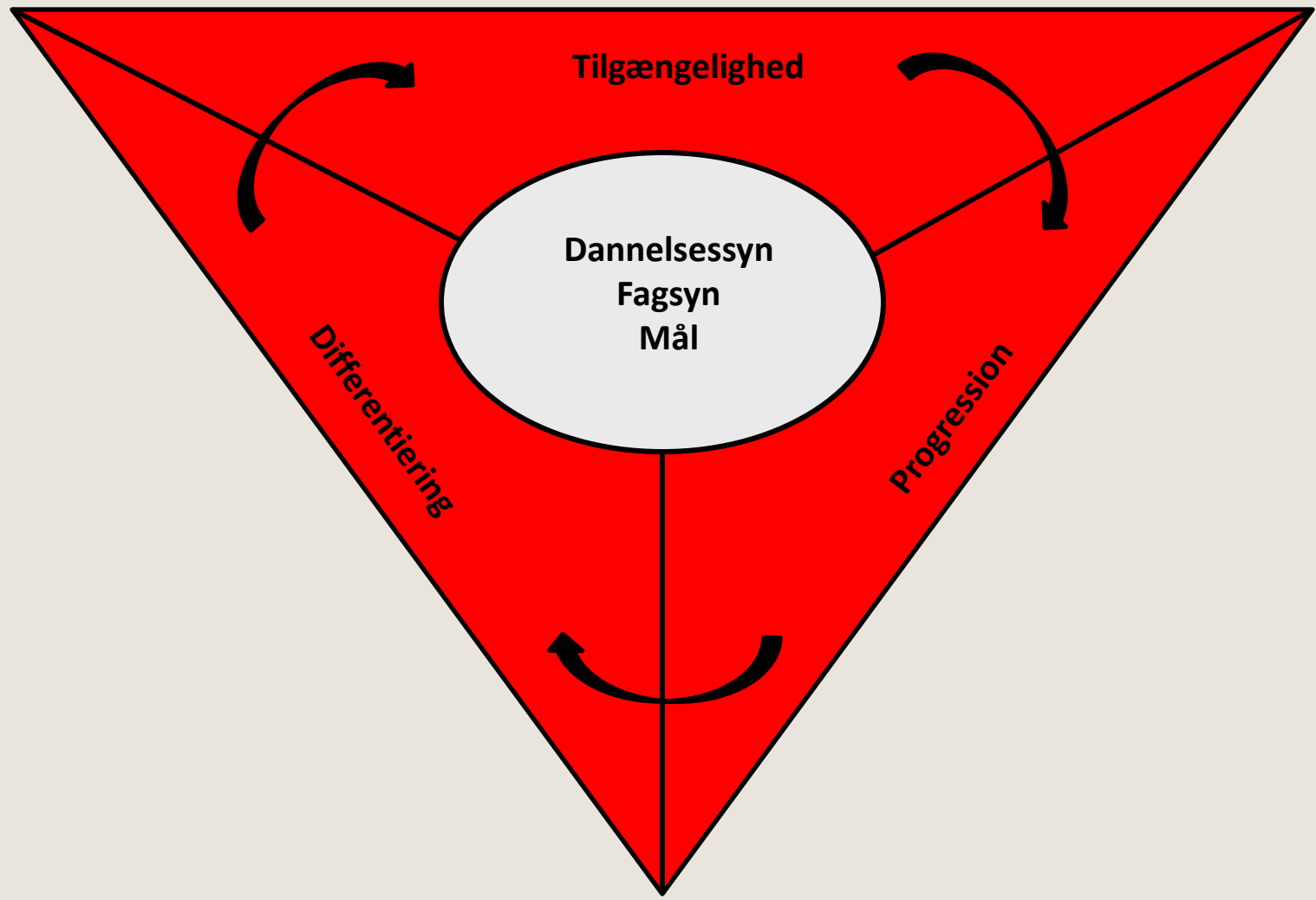
- Reference
- Tema/emne
- Sagsforhold
- Organisering af genstande og processer
- Indholdsstrukturer
- Indholdstaksonomier
- Kategorier
- Vidensformer
- Refleksionsniveauer

Aktivitet

- Handling
- Metode
- Rammesætning
- Organisering af tid og rum
- Interaktionsformer
- Undervisningsformer
- Lærerroller
- Arbejdsformer
- Elevroller

Udtryk

Aktivitet

Tilgængelighed

Dannelsessyn
Fagsyn
Mål

Differentiering

Progression

Indhold

Fokuspunkter

1. Tilgængelighed

- Indhold
- Udtryk
- Aktivitet

2. Differentiering

- Indhold
- Udtryk
- Aktivitet

3. Progression

- Indhold
- Udtryk
- Aktivitet

4. Organisering

- Individ
- Gruppe
- Plenum

Elev-
perspektiv

5. Facilitering

- Planlægning
- Gennemførelse
- Evaluering

6. Integritet

- Lærer
- Læremiddel
- Skolekultur

7. Legitimitet

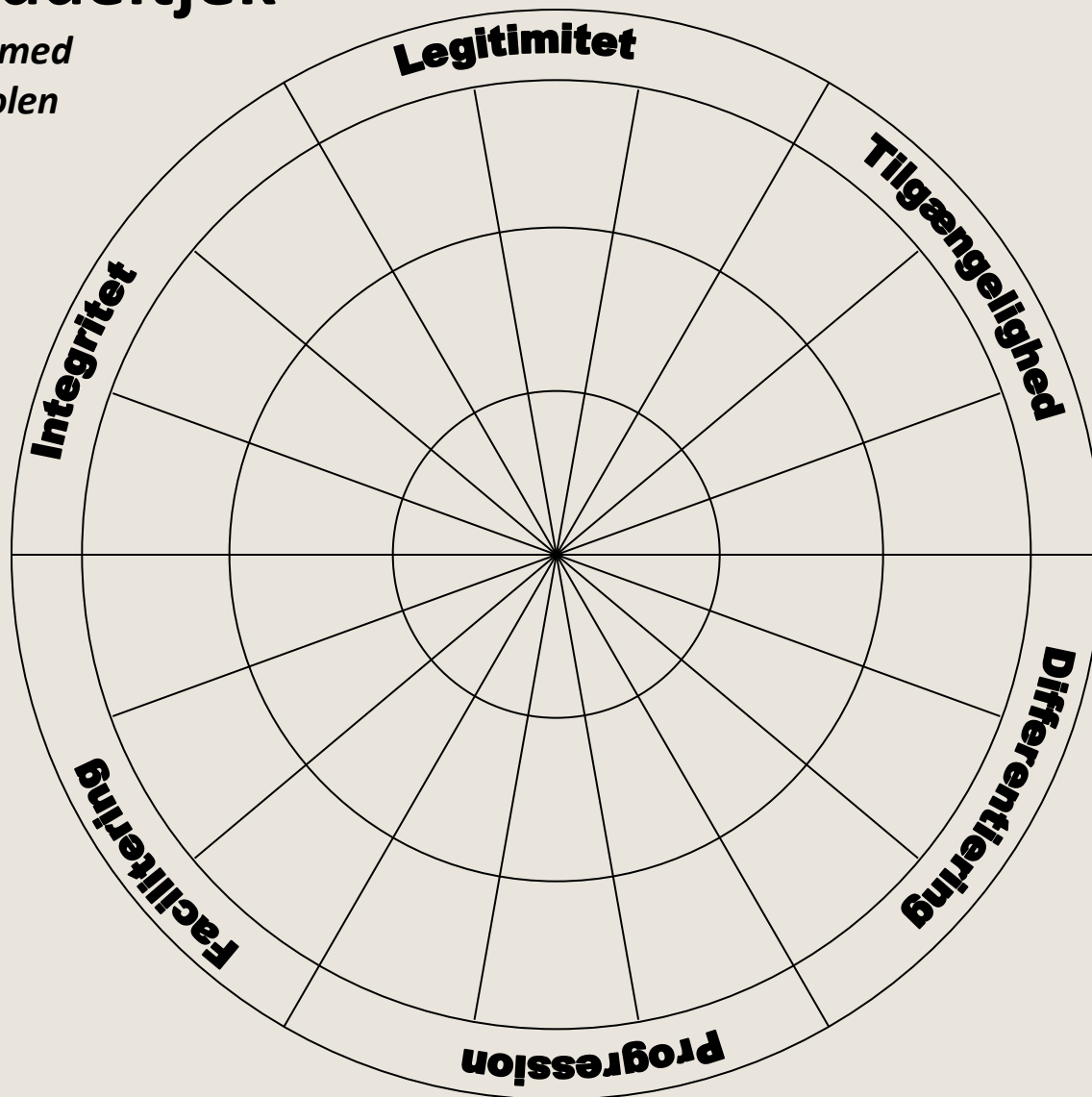
- Folkeskoleloven
- Fælles Mål
- Faglig viden

Lærer-
perspektiv

Omverdens-
perspektiv

Læremiddeltjek –

*Et samarbejde med
bladet Folkeskolen*

Læremiddeltjek –

Et samarbejde med bladet Folkeskolen

	Tilgængelighed			Differentiering			Progression			Facilitering			Integritet			Legitimitet		
System 1																		
System 2																		
System 3																		
System 4																		
System 5																		

Hjemkundskab i ord og handling

Kopiside 21

Opskriftmodel

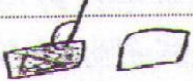

Madlavning/håndværk

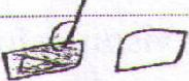

Gærdej til brød, boller eller flute	
Ingredienser	Fremgangsmåde
1/2 pk gær 1/2 dl vand, lillefingervarmt ca. 35° 1/2 ts salt ca. 4 dl mel evt. æggehvide	1. Gæren smuldres i skålen. 2. Vand og salt kommes i og gæren udrøres. 3. Halvdelen af melet røres i. 4. Resten røres i lidt efter lidt. 5. Det sidste mel æltes i på bordet. 6. Dejen æltes godt. 7. Dejen stilles til hævnning i 1/2 time. 8. Dejen formes til 1 brød, 2 flute eller 8 boller. 9. Brødene hæver 20 minutter.
Redskaber	10. Brødene pensles med æg eller vand og bages med overfladen midt i ovnen, store brød ved 200° og små brød ved 220°. 11. Brødene skal lyde hule og stilles på en bagerist, når de er færdige.
skål grydeske måleske decilitermål pensel	Punkt 7 kan springes over.

Fra Ruth Mulvad: *Sprog i skole* (2009), s. 90

Peter Knapp m.fl.: Genre, Text, Grammar

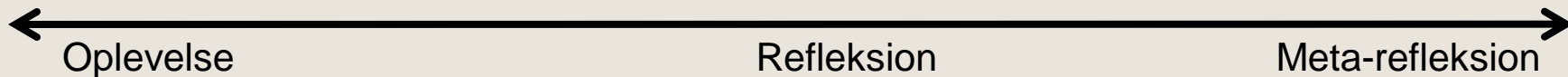

1.		tag to skiver brød
2.		smør den ene skive brød
3.		smør den anden skive brød
4.		læg skiverne sammen
5.		spis din sandwich

Billede	Tekst
1. 	tag <i>først</i> to skiver brød
2. 	smør <i>så</i> den ene skive brød
3. 	smør <i>derefter</i> den anden skive brød
4. 	læg <i>dernæst</i> skiverne sammen
5. 	spis <i>til sidst</i> din sandwich

Fra Ruth Mulvad: *Sprog i skole* (2009), s. 91

Bevidstform

Virkelighedsform

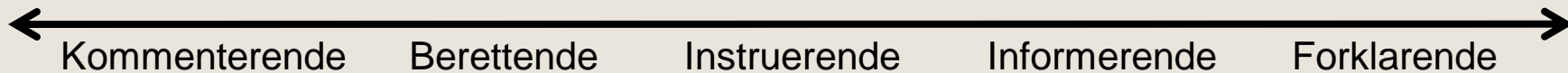
Repræsentationsform

Kommunikationsrelation

Fremstillingsform

Ind i faget

- Abstraktion (konkret → abstrakt)
- Fagliggørelse (hverdagssprog → fagsprog)
- Nominalisering (verbum → adjektiver og substantiv)
- Nedrangering af sætninger (udfoldede sætninger → nominalgrupper)

Eksempel på nominalgruppe

Mængde	Bestemmer	Beskriver	Ting	Tilføjelse
4 dl af	den	kolde, chili-krydrede	humus	fra basaren

Faglig læsning

Teksttype	Teksttype	Genrer	Fremstillingsformer
Analysetekst	Primærtetekst	Skønlitteratur og sagprosa	Berette, informere, forklare, argumentere
Formidlings- tekst	Paratekst	Brødtekst	Berette, informere, forklare, argumentere
Formidlings- tekst	Paratekst	Faktaboks	Forklare, informere
Formidlings- tekst	Paratekst	Biografi	Berette, beskrive
Opgavetekst	Paratekst	Opgaver	Instruere
Metatekst	Paratekst	Evaluering	Instruere

Fokuspunkter

1. Tilgængelighed

- Indhold
- Udtryk
- Aktivitet

2. Differentiering

- Indhold
- Udtryk
- Aktivitet

3. Progression

- Indhold
- Udtryk
- Aktivitet

4. Organisering

- Individ
- Gruppe
- Plenum

Elev-
perspektiv

5. Facilitering

- Planlægning
- Gennemførelse
- Evaluering

6. Integritet

- Lærer
- Læremiddel
- Skolekultur

7. Legitimitet

- Folkeskoleloven
- Fælles Mål
- Faglig viden

Lærer-
perspektiv

Omverdens-
perspektiv